

11-03-2018 Antonius van Padua

+ Welkom op deze vierde zondag van de Veertigdagentijd, ook wel genoemd halfvasten of zondag laetare. De naam 'laetare' is ontleend aan het eerste woord van de Gregoriaanse introitus of intredezing. Vorige week was dat, zoals we van Cecile hoorden, 'oculi', ogen. Oculi mei semper ad Dominum: mijn ogen zijn altijd gericht op de Heer. De naam van deze vierde zondag in de Veertigdagentijd komt van 'laetare, Jerusalem', verheug u, Jerusalem. Wees blij, niet alleen Jerusalem, maar allen die in droefenis verkeerden. Hoezo blij? Zoals u in de tekst op de voorpagina van het liturgieboekje kunt zien, reikt paus Franciscus vanuit de evangelielezing van vandaag ons de reden voor die blijdschap aan: 'God bemint ons met belangeloze en oneindige liefde'. Dat is niet niks. In een andere meditatie over een feest halverwege de tijd, zegt Franciscus: 'een zondag van vreugde is er niet om te kniezen over alles wat je nog niet hebt, maar om te denken aan alle goede dingen die het leven je heeft gegeven' (*Gaudete zondag 2014*). Maken we het een ogenblik stil in ons voor we zingen om ontferming.

Heer, ontferm U

Gebed (in liturgieboekje)

2 Kron. 36:14-16, 19-23 Evangelie niet Marcus 1:12-15 zoals in boekje, maar Jo. 3: 14-21

Overweging

U hoorde een deel van een nachtelijk gesprek tussen Jezus en Nikodemus. Jezus is hier aan het woord en hij zegt dingen die je misschien alleen maar in de late uren van mens tot mens kunt uitspreken. Ik beperk me in deze overweging tot zijn woorden over het licht. De nachtelijke situatie waarin Jezus en Nikodemus zich bevinden, nodigt uit om in het spreken met elkaar gevoelig te zijn voor momenten van overgang en doorgang. De nacht als tussentijd naar de beginnende nieuwe dag. Een toespeling op veranderingen die merkbaar dichterbij komen, maar nog niet grijpbaar en nog niet zichtbaar zijn. Ik lees nog eens.

Het licht is in de wereld gekomen, maar de mensen beminden de duisternis meer dan het licht, omdat hun daden slecht waren. Ieder die slecht handelt heeft afschuw van het licht en gaat niet naar het licht toe uit vrees dat zijn werken openbaar gemaakt zullen worden. Maar wie de waarheid doet gaat naar het licht, opdat van zijn daden moge blijken dat zij in God zijn gedaan.

Het gaat in deze woorden om de levensweg, de tocht die wij maken van geboorte naar dood. Denkend aan onze eigen gang door het leven in de eenentwintigste eeuw, kan de vraag opkomen: hoe ga ik redelijkerwijs om met de duistere kant van mijn omgeving, met de verwarringen in de samenleving en de donkerte in mijzelf?

Wij kunnen ons afvragen: waar is die donkerte in onszelf? Waar wordt de stroom in mijn leven geremd? Wat hindert me om te doen wat ik eigenlijk wil doen? Wat belet mij om het leven voluit te leven? Dat zijn vragen die je kunt horen in het gesprek tussen Jezus en Nikodemus. Het zijn ook vragen die passen in de Veertigdagentijd. Vandaag, op de helft van die periode, nodigt het evangelie ons uit de vasten te zien als een pauzetijd waarin het oude kan afsterven en de vraag mag opkomen: wat heb ik echt nodig om te leven? Hoeveel licht mag ik mijzelf gunnen?

Daarover spreken Jezus en Nikodemus met elkaar. Het is nacht. Ze onderbreken de gewone loop van de gebeurtenissen. Zij staan stil om zich de betekenis van de overgang van donker naar licht te realiseren. Dat is een belangrijke onderneming. Het vergt moed om zich bewust te worden van het verschil tussen donker en licht. De verleiding is groot om zich te onttrekken aan die vraag: waar en hoe leef ik in het donker, waar en hoe leef ik in het licht? Dat is inderdaad een moeilijke vraag. Die vraag stellen, betekent onze eigen manier van leven onder ogen zien. Het lijkt veel gemakkelijker daar niet goed naar te kijken. Verdonkeremanen noemen we dat. Misschien verbergen we allerlei dingen waarvan wij denken dat ze eigenlijk geheim moeten blijven, dingen die heel menselijk zijn, maar die we niet aan het licht willen laten komen. En inderdaad: het donker is er niet voor niets. Ieder heeft recht op zijn geheim en misschien de plicht om dat geheim te bewaren. Maar laat iemand die verdriet heeft de moed krijgen om onder die sluier vandaan te komen. Laat hem het geluk hebben een ander te vinden om dit verdriet aan het licht te kunnen brengen. Laat iemand die zich altijd in de schaduw van zijn naaste waant, dit uitspreken om zo ademruimte krijgen.

Zo komt de waarheid aan het licht – een waarheid die vrij maakt. Wij kunnen ervoor kiezen in het duister te blijven uit angst of uit een verlangen om belangrijk te zijn. We willen meetellen en dat is niet verkeerd, maar soms straffen wij onszelf daarmee. We doen dan de foute dingen, we leven in het duister en houden ons bezig met zaken die het licht niet mogen zien. We vergelijken ons met anderen, we aanvaarden onze beperktheden niet of twijfelen aan onze mogelijkheden of zijn boos om het onrecht dat ons is aangedaan. Conclusie: ik trek me maar terug. Niet in waarheid leven geeft veel complicaties. We worden zwak, we moeten zwijgen want we staan niet recht overeind. Het evangelie zegt: kom vanuit de nacht naar het licht. Handel oprecht. Wees transparant, open en liefdevol. Geen verborgen agenda er op nahouden, alleen de waarheid doen. Dan wordt zichtbaar dat God werkzaam is in alles wat wij doen. Zoek dus het licht op. Jezus geeft moed. Hij zegt: “Ik ben het licht voor de wereld. Wie mij volgt loopt nooit meer in de duisternis, maar heeft licht dat leven geeft.” (Joh. 8:12)

VOORBEDE

Geef ons, wanneer wij ons verbergen in het donker
de moed om in het licht te treden.

Wek in ons het besef dat wij kinderen zijn van God,
Laat dat besef ons verlichten.

Laat ons zingend bidden

Vragen en onveiligheid zijn het deel van veel mensen.

Toon hen nabijheid en veiligheid
in de ontmoeting met betrouwbare mensen.

Laat ons zingend bidden

Bidden wij om licht voor alle kerkelijke gemeenschappen:

Dat het geloof niet dwingend wordt verspreid,
Geef het inzicht ruim baan
dat niemand het goddelijk licht voor zich kan opeisen.

Laat ons zingend bidden

Om licht voor mensen die door hun positieve houding

Anderen opbeuren en daardoor licht verspreiden:

Dat ze afgestemd blijven op U
Om anderen steeds weer uitzicht te geven

Laat ons zingend bidden